

Bratislava dňa 3^{ho} septembra 1919^b

Predmet: Rozpočet cirkve ev[anjelickej] a[ugsburského] v[yznania] na Slovensku a memorandum jej referenta v záujme udržania referátu pri vláde v Bratislave, až do rozluky cirkvi od štátu.

Pánu

Tomášovi G. Masarykovi, prezidentovi Čsl. republiky v Prahe!

Vysokocstený Pane Prezident!

Predovšetkým ľutujem, že [mne] nebola poskytnutá príležitosť predstaviť sa osobne v hodnosti referenta pre záležitosti ev[anjelikov] a[ugsburského] v[yznania] na Slovensku pri vláde v Bratislave. Nebol som ešte v Prahe od nastúpenia svojho úradu. Akonáhle budem mať možnosť ísť do Prahy, bude prvou mojou povinnosťou nahradiť zameškané.

Prv ale ako by som to vykonať mohol, osmelím sa predostrieť, Vašnosti, jeden výtisk rozpočtu cirkve ev[anjelickej] a[ugsburského] v[yznania] na Slovensku na rok 1919, ktorý som v rukopise odovzdal dvom úradníkom ministerstva kultúry v Prahe pri navštívení môjho referátu, a síce pánom Jozefovi Souček [!], ev[anjelickému] ref[erentovi] seniorovi, a Otakárovi Rumza [!], účtovnému radovi, ako poslancom pána ministra kultu [?].¹ Že prečo mi nebolo možné zostaviť rozpočet podrobný [...]^c, o tom podávam vývod v úvahe samého rozpočtu.

Okrem toho mám česť predostrieť jeden exemplár memoranda, ktoré som zhotovil na vyzvaní pána ministra pre Slovensko dr. Šrobára. No s ľútosťou sa dozvedám, že je v ministerskej rade [...]^c rozpustiť [...]^c s inými piatimi i referát ev[anjelickej] cirkvi v Bratislave [...]^c ako by sa dalo memorandum mohlo dôjsť do rúk centrálnej vlády v Prahe.^d

Mám radosnú vedomosť o tom, že ráčite byť vrelo zaujatý za ev[anjelickú] a[ugsburského] v[yznania] cirkev na Slovensku, a preto si dovoľujem pýtať, že i pri veľkej svojej všestrannej zaujatosti si budete vedieť odtrhnúť zo svojho času malú polhodinku a venovať ju záujmom našej cirkvi.

Keď kvôli objasneniu situácie pripojujem ešte i: podpis listu, u ktorého sprievode som toto memorandum pre centrálnu vládu v Prahe predal pánu ministrovi s plnou mocou a keď Vás, Pane Prezidente, úctyplne prosím o láskavé podporovanie našich snáh a o mohutnú obranu záujmov našej ev[anjelickej] a[ugsburského] v[yznania] cirkvi, som v hlbokej úcte a úprimnej vďake oddaný

Ján Šimkovič

liptovský ev[anjelický] a[ugsburského] v[yznania] senior. Vládny referát ev[anjelickej] a[ugsburského] v[yznania] cirkve na Slovensku

DOPIS

AKPR, f. KPR, inv. č. 260/A, č. j. D 2591/09, k. 12. Originál, rukopis.

- a – Psáno na hlavičkovém papíře Minister Československej Republiky s plnou mocou pre správu Slovenska.
 - b – Datace částečně předtištěna.
 - c – Nečitelné slovo.
 - d – Podle smyslu má být zřejmé: No s lútosťou sa dozvedám, že je v ministerskej rade navrhované rozpuštit spolu s inými piatimi i referát evanjelickej cirkvi v Bratislave, preto uvažujem, ako by sa [to] dalo [zariadiť, aby] memorandum mohlo dôjsť do rúk centrálnej vlády v Prahe
- 1 – Rozumí se ministr školství a národní osvěty Gustav Habrman (1864–1932).



A. Štefánek T. G. Masarykovi^a
Bratislava, 16. září 1919^b

/26

V Bratislavě dňa 16. září 1919.

Na stížnost premonstrátského řádu v Košicích,¹ sděluje podepsaný vládní referent pro školské věci v Bratislavě, že už před pěti měsíci prohlédl osobně vyšší gymnázium řádu premonstrátů v Košicích a přesvědčil se, že tento řád nemůže rozhodně vyučovati na území republiky československé, poněvadž svým složením, výchovou i tradicemi je čistě maďarský a neostýchal se ani nyní v poslední době, ač mu bylo umožněno ukončit školský rok a osvědčit svou loajálnost vůči státu, neustále agitovat mezi žáky proti slovenčině a proti státu.

V aktu župana župy Abauj-Tornianské z 10. září 1919 č. 34 se sděluje, že jeden z vedoucích profesorů ústavu Mikuláš Vass při slavné mši v košické katedrále dne 7. září 1919 odvážil se kázati ve prospěch ubohého „Magyarország“, který v minulosti mnoho zlého zažil, ale i Turky přežil, nakonec pak citoval maďarský hymnus.²

Župan dr. Sekáč dal na to ihned prof. M. Vasse vypovědět z území republiky československé. Tím však není věci odpomoženo, neboť všichni profesori, jak svědčí purkmistr dr. Mutnyanský i škol[ský] inspektor prof. Gara, jsou ducha šovinisticky maďarského a všichni činitelé, úřední i neúřední, pokud jsou Slováci, přejí si, aby řád tento z území republiky byl odstraněn. Ze stejných důvodů zavřeno bylo i gymnázium v Rožnavě, neboť působnost tohoto řádu je státu nebezpečná. Církevní referent Karel Medvecký³ sám vykázal už dva členy řádu premonstrátského.

Po úřadě s referentem pro záležitost církve katolické Karlem Medveckým může býti toto premonstrátské gymnázium proměněno v utraquistické⁴ katolické.

Tím vyhoví se i státním zájmům a církev nebude ničeho proti tomu namítat.

Přiloženému protestu nelze naprosto věřit.

Vládní referent pro školstvo:
Ant[on] Štefánek^c